

ไสยศาสตร์ : การพัฒนาความเชื่อในสังคมชาวพุทธ

Superstition: Developing the faith in Buddhist society

พระมหาคมคาย สิริปัญญา

Phra Maha Khomkhai Siripakko

พระอธิการระพิน ฐิตธมโม

Phra Athikarapin Thitadhammo

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Roi Et Buddhist College Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: komkai.singh@gmail.com

บทคัดย่อ

ไสยศาสตร์ คือ การทำให้สิ่งใด สิ่งหนึ่งให้เกิดขึ้นโดยผิดแปลกจากกฎของธรรมชาติ โดยทั่วไปการใช้วิธีทางไสยศาสตร์เพราะมนุษย์มีความเกรงกลัวในเรื่องของภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่เป็นสิ่งที่มนุษย์คาดเดาไม่ได้ อีกทั้งไม่สามารถจะต่อสู้หรือต้านทานภัยเหล่านั้นได้ก็เลยนึกว่าเป็นเพราะผีหรือเทวดาหรือผู้มีอำนาจอยู่เหนือตนเป็นผู้บันดาลให้เป็นไป มนุษย์จึงจะต้องหาวิธีการในการป้องกันและขจัดปัดเป่าเหตุร้ายนั้นให้ผ่านพ้นไปเสียด้วยการพึ่งพาวิธีการทางไสยศาสตร์ ไสยศาสตร์ จึงเป็นความเชื่อเกี่ยวกับเวทมนต์ คาถา อาคม และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือธรรมชาติ โดยผ่านทางพิธีกรรมการเคารพบูชา สวดมนต์อ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการขอในสิ่งที่ตนปรารถนา สวนทางกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สอนให้พึ่งพาตนเอง เชื่อในเรื่องผลของกรรม ทุกคนย่อมเป็นไปตามผลกรรมของผู้ทำกรรมอย่างไร่อมได้รับผลของกรรมเหล่านั้นไม่มีใครสามารถมาช่วยรับผลของกรรมเหล่านั้นได้

คำสำคัญ: ไสยศาสตร์; ความเชื่อ; ผี; เวทมนต์; กรรม

Abstract

Superstition is the act of making something happen in a strange way by the laws of nature. In general, using superstitious methods because humans are afraid of natural disasters that are unpredictable to humans. Also unable to fight or resist them, I thought it was because ghosts or angels or those with authority over them made it happen. Humans must find ways to prevent and eliminate disasters through dependence a superstitious method. So superstition is a belief about magic and supernatural sacred things by through a ritual of worship, praying to various sacred things to ask for what they want. In contrast to the Buddhist doctrine taught to take oneself and believe in the consequences of every karma. How can a man follow the consequences of his karma the consequences of those karma are unknown be able to help take the consequences of one's karma.

Keywords: Superstition; the faith; Ghost; Magic; Karma

1. บทนำ

ประเทศไทยต้องยอมรับว่ามีพระพุทธศาสนาเป็นที่หล่อหลอมจิตใจของคนในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เมื่อมาดูในวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ที่นับถือพระพุทธศาสนาจะมีประเพณีวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนาตั้งแต่กำเนิดจนถึงตาย หากกล่าวถึงหลักคำสอนในทางศาสนาพุทธคนไทยส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนามีคุณค่าและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิต เพราะเชื่อกันว่าเมื่อปฏิบัติตามแนวคำสอนในทางศาสนาจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางจิตใจหากบุคคลใดประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงามก็จะทำให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข โดยในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาอันเป็นแก่นแท้ของเป้าหมายของการดำรงชีวิตมีหลักคำสอนเพื่อเป็นแนวทางเพื่อให้ทุกคนรู้และเข้าใจความจริงของชีวิตให้รู้จักพึ่งตนเอง เชื่อในการกระทำและผลของการกระทำของตนเอง เมื่อทำความดีและความชั่วผลนั้นก็เป็นของตัวเอง ไม่มีผู้อื่นที่จะสามารถมารับผลเหล่านั้นได้

แต่ในความเป็นจริงชาวพุทธบางส่วนยังมีความเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์ โดยเฉพาะถ้าเป็นกระแสความเชื่อทางไสยศาสตร์ยิ่งพากันนิยมกันเป็นอย่างมาก เพราะคนส่วนมากพอใจที่จะเลือกทางสะดวกง่ายๆ เพื่อให้ตนประสบความสำเร็จด้วยวิธีที่ลัดสั้นที่สุดและเร็วที่สุด โดยผ่านทางพิธีกรรมการด้วยการสวดมนต์ อ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ หรืออาศัยสิ่งศักดิ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการขอในสิ่งที่ตนปรารถนา หรือการลบล้างความผิดให้กลับกลายเป็นถูกให้บุคคลอื่นมารับกรรมที่ตนเองทำไว้ นั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมชาวพุทธพากันเข้าใจแก่นแท้ของหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาคลาดเคลื่อนไป ทั้งที่ความจริงพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่อาศัยสติปัญญา ความเห็นที่ถูกต้อง หรือ ความสามารถของตนเองในการดำเนินชีวิต เพื่อประสบความสำเร็จในเป้าหมายของชีวิต ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจในการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อแบบไสยศาสตร์ในมุมมองของชาวพุทธ เพื่อจะเป็นการกระตุ้นเตือนให้ชาวพุทธมีเชื่อที่ถูกต้องและเข้าใจอะไรคือแก่นแท้ในหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาสืบต่อไป

2. ความหมายของคำว่า ไสยศาสตร์

เมื่อกล่าวถึงความหมายของคำว่า ในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้แบ่งความหมายของ ไสยศาสตร์แยกออกเป็น 2 คำ คือ ไสย – ศาสตร์ “ไสย” แปลตามรูปศัพท์ว่า นอนหลับ ดึกกว่า ประเสริฐ วิเศษ และแปลว่า ลัทธิอันเนื่องด้วยเวทมนตร์คาถาซึ่งได้มาจากพราหมณ์ ส่วนคำว่า “ศาสตร์” แปลว่า ระบบวิชา ตำรา ความรู้ ดังนั้น ไสยศาสตร์ จึงหมายถึง วิชาหรือความรู้เกี่ยวกับลัทธิอัน เนื่องด้วยเวทมนตร์คาถา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552) ซึ่งเป็นที่สอดคล้องกับแนวความคิดของนักวิชาการว่า ไสยศาสตร์ เป็นวิทยาการแขนงหนึ่ง อันว่าด้วยการใช้มนตร์ คาถาเสกเป่าทำให้เกิดอิทธิฤทธิ์ขึ้น สามารถบันดาลให้เป็นไปตามที่ปรารถนา เช่น การรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ให้หายไปได้โดยการเสกเป่า การรดน้ำมนต์ การประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ความมีโชค ความเจริญรุ่งเรือง (เทพย์ สาริกบุตร, 2514) เมื่อมองในอีกมุมก็จะพบว่าไสยศาสตร์เป็นศิลป์ที่วาดด้วยอำนาจของความลึกลับที่อยู่เหนือธรรมชาติ โดยมักจะเกิดขึ้นจากระบบความเชื่อทางศาสนา ซึ่งมนุษย์พยายามที่จะคิดหาวิธีการที่จากสิ่งที่ไม่เห็นเพื่อก่อให้เกิดผลในทางที่ดี และเกิดความสุขให้กับตนเอง โดยผ่านกระบวนการทำให้เกิดเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผ่านทางพิธีกรรม หรือศาสนาเกิดขึ้น อันนี้เป็นบ่อเกิดที่สำคัญของไสยศาสตร์ พุดอีกนัยหนึ่งว่า “ไสยศาสตร์ คือองค์ความรู้ หรือความไม่รู้ที่มนุษย์ได้มาโดยการคาดคะเนหรือเดาสุ่ม

ดังนั้นตามความหมายของคำว่าไสยศาสตร์ที่ระบุข้างต้นนั้น เป็นการตีความหมายที่มีความคล้ายกัน หากพิจารณาแล้ว ไสยศาสตร์ก็ตี เวทมนตร์คาถาก็ตี ต่างก็ผูกพันกันและกันโดย ไสยศาสตร์ ต้องใช้

เวทมนต์คาถา เครื่องมือในการดำเนินบทบาทให้เป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่ง เวทมนต์คาถา ถือว่าเป็นไสยศาสตร์ เพราะเป็นแม่พิธีในการกระทำต่าง ๆ

3. ที่มาของความเชื่อทางไสยศาสตร์

เมื่อจะกล่าวถึงที่มาของความเชื่อทางไสยศาสตร์ ในเบื้องต้นจะพบได้ว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะมนุษย์มีความเกรงกลัวในเรื่องของภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่เป็นสิ่งที่มนุษย์คาดเดาไม่ได้ อีกทั้งไม่สามารถจะต่อสู้หรือต้านทานภัยเหล่านั้นได้ก็เลยนึกว่าเป็นเพราะผีหรือเทวดาหรือผู้มีอำนาจอยู่เหนือตนเป็นผู้บันดาลให้เป็นไป มนุษย์จึงจะต้องหาวิธีการในการป้องกันและขจัดปัดเป่าเหตุร้ายนั้นให้ผ่านพ้นไปเสีย เหตุผลในการสนับสนุนแนวความคิดนี้ คือ มนุษย์โบราณมีความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน คือเชื่อว่า ธรรมชาติมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูป คือ ส่วนที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ และส่วนที่เป็นนาม คือส่วนที่มองไม่เห็นและไม่สามารถสัมผัสได้ หรือ ที่เรียกว่า เจตภูตหรือวิญญาณ แต่มนุษย์โบราณเรียก วิญญาณ (อดิศักดิ์ ทองบุญ, 2547) ไสยศาสตร์ ในอดีตคือแสวงหาวิธีการสร้างความปลอดภัยให้มนุษย์ โดยวิธีการของแต่ละคนต่างล้วนพยายามแสวงหาให้ได้มาเพื่อตนเองมีความปลอดภัยตามประสงค์ของตนเอง แต่เมื่อวิธีการใดที่มนุษย์หาเหตุผลมาอธิบายไม่ได้ จึงเกิดความคิดว่าจะต้องมีสิ่งใด สิ่งหนึ่งบันดาลให้เป็นไปและสิ่งนั้นจะต้องมีอำนาจเหนือธรรมชาติ โดยที่ทุกคนไม่สามารถบอกได้ว่าอำนาจเหนือธรรมชาตินั้นคืออะไร ทำได้แค่การจินตนาการขึ้นตามความรู้สึกลึกๆว่าสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติคือ ภูตผีปีศาจ วิญญาณ เป็นต้น สอดคล้องกับ ดิเรก พรตตะเสน (ดิเรก พรตตะเสน, 2534) แบ่งความเชื่อทางไสยศาสตร์ ไว้ 3 ยุค คือ

1. ยุคแรก เชื่อว่าภูมิภาคของโลกทุกสรรพสิ่งในโลกมีผี เทพ สิ่งสถูอยู่ พร้อมทั้งจะให้คุณและโทษ กำหนดเรียกกันว่า ยุคผี

2. ยุคที่สอง ศาสนาฮินดูถือกำเนิด ได้ปรับปรุงเรื่องผีและเทพเจ้าอยู่ในระบบศาสนาบัญญัติไสยศาสตร์และพิธีกรรมขึ้นแล้วโฆษณาชวนเชื่อว่าไสยศาสตร์และพิธีกรรมสร้างมงคลและทำลายอาถรรพ์ร้าย อันเกิดจากผีและเทพให้แก่สัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ยุคที่สาม คือศาสนาเมื่อช่วงพุทธศาสนิกชนกับศาสนาฮินดูซึ่งถือกำเนิดจากแหล่งเดียวกัน เกจิอาจารย์ทางพุทธศาสนาจึงรวบรวมเอาผี เทพ ไสยเวท และพิธีกรรมมาปรับเปลี่ยนอีกทีแล้วค่อย ๆ โนม้นำจิตใจ เข้าหลักสัจธรรมในแนวบาปบุญ ทำดีให้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

จะเห็นได้ว่ายุคที่สามจะมีคติความเชื่อเรื่องวิญญาณ (Animism) นี้ เป็นก้าวแรกของการ พัฒนาไปสู่การนับถือศาสนาและพัฒนาไปสู่คติความเชื่ออีกหลายอย่าง เช่น ความเชื่อเรื่องการเวียนว่าย ตายเกิด ประเพณีบูชาบรรพบุรุษ ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ ที่มาของแรงจูงใจที่ทำให้มนุษย์พึ่งพาไสยศาสตร์ไม่ได้มาจากความกลัวเพียงอย่างเดียว แต่มนุษย์พึ่งพาไสยศาสตร์เพราะความอยากได้ อยากมี อยากเป็น และความอยากนี้เองทำให้เกิดความเชื่อทางไสยศาสตร์ สรุปได้ว่าไสยศาสตร์มาจาก 2 แหล่ง คือ ความเชื่อของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม ความเชื่อที่รับมาจากศาสนา นำมาผสมผสานกับความเชื่อแบบดั้งเดิม

4. ประเภทของไสยศาสตร์

ความเชื่อเรื่อง “ไสยศาสตร์” มีอยู่ในสังคมต่างๆ ตามคติความเชื่อและวัฒนธรรมมากน้อยและยาวนานแตกต่างกันไป ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์พอจะแบ่งได้เป็น 5 ประเภทใหญ่

1. วิญญาณ จากการที่มนุษย์อยู่กับธรรมชาติ แต่ไม่เข้าใจธรรมชาติอย่างถ่องแท้ บางอย่างไม่สามารถหาคำตอบว่ามันเกิดขึ้นได้เพราะอะไรกันแน่ คิดว่าต้องมีสิ่งเหนือธรรมชาติเหล่านั้นเป็นผู้กระทำ

เป็นไป ซึ่งสิ่งที่เหนือธรรมชาตินั้นอาจจะแบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภท คือ (1) เทพเจ้า (God) และจิตวิญญาณ (Spirit) (2) ผี ปีศาจ หรือวิญญาณมนุษย์ที่ตายไปแล้ว

2. ผีसाทเทวดา คติความเชื่อเรื่องผีมีมายาวนานนับตั้งแต่ยังไม่มีศาสนา จวบจนกระทั่งมีการเกิดขึ้นของศาสนา ในช่วงแรกจะเรียกว่าศาสนาผีหรือศาสนาวิญญาณ ต่อมาความเชื่อเหล่านั้นก็ได้พัฒนาจากศาสนาผีเป็นศาสนาเทพเจ้า (God) ขึ้นมาในมิติของศาสนาที่มีความเชื่อในพระเจ้า (เทวนิยม) สำหรับศาสนาที่ไม่เชื่อในเทวนิยมก็ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับผีซึ่งปรากฏในวรรณกรรมทางศาสนามากมาย ดังในทางพระพุทธศาสนาก็ได้กล่าวถึง “ผี” ว่าเป็นวิญญาณ ย่อมมีการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสารตามกำลังแห่งกรรมที่ได้กระทำเอาไว้ ถ้าทำกรรมดีก็ไปในภพภูมิที่ดีได้ไปเกิดในโลก มนุษย์สวรรค์ เป็นต้น ส่วนผู้ทำกรรมไม่ดีก็จะไปเกิดในนรกภูมิซึ่งจะเป็นเกิดเป็นผีเปรต ผีนรก เป็นต้น

3. เครื่องราง ของขลัง หากกล่าวถึงสิ่งที่เรียกว่าเป็นเครื่องรางของขลังก็จะปรากฏพบว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในสังคมของมนุษย์มายาวนานและมีรูปแบบที่แตกต่างหลากหลายตามความเชื่อ หากกล่าวถึงความหมายของเครื่องรางของขลังมักจะมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่มนุษย์มีต่ออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพลังเหนือธรรมชาติโดยแสดงออกผ่านการสร้างวัตถุสิ่งของเพื่อนำไปปลุกเสกโดยผู้ที่มีคาถาอาคม และผ่านพิธีกรรมบางอย่าง เพื่อให้วัตถุเหล่านั้นมีพลังวิเศษที่ช่วยทำให้มนุษย์ได้รับประโยชน์และความสำเร็จ (Bosman, 1705) กล่าวไว้ว่า เชื่อว่าผู้ที่มีคาถาอาคมในสังคมของชาวแอฟริกันจะสร้างเครื่องรางของขลังขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านนำไปใช้ปกป้องคุ้มครองจากอันตรายและรอดพ้นจากภูตผีปีศาจ

4. โชคลาง ความเชื่อในเรื่องเหล่านี้มนุษย์จะเชื่อในเรื่องโชคลางก็ต่อเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่รับรู้ถึง ความเสี่ยงความไม่แน่นอน หรือความหวาดกลัว (Jahoda, 1969) โดยความเชื่อเหล่านี้จะเป็นความเชื่อที่มักสวนทางกับความเชื่ออย่างมีเหตุผล หรืออาจจะกล่าวถึงความเชื่อเหล่านี้ไม่ได้เป็นไปตามกฎของธรรมชาติตามความปกติ หรือความเชื่อโชคลางที่เกี่ยวข้องกับความคิดเชิงไสยศาสตร์ ที่ผู้ฝึกฝนเชื่อว่าอนาคตหรือผลลัพธ์ ของเหตุการณ์บางอย่าง สามารถถูกดลบันดาลให้เป็นไปได้ด้วยพฤติกรรมที่กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับ "โชคดี" และ "โชคร้าย" ก่อให้เกิดความเชื่อโชคลางมากมาย

5. ไสยศาสตร์ในความหมายทางพระพุทธศาสนา

ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้า ทรงบัญญัติให้ ไสยศาสตร์ เป็น เจริญงานวิชา โดยปรากฏเป็นภาพรวมเด่นชัดในสามัญญผลสูตรพระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสห้ามพระภิกษุ ให้เว้นขาดจากการเลี้ยงชีพผิดทางด้วยเจริญงานวิชาเช่นที่สมณพราหมณ์ ผู้เจริญบางพวกฉันทโภชนาหารที่เขาให้ด้วยศรัทธาแล้วยังเลี้ยงชีพผิดทางด้วยเจริญงานวิชา (ที.สี. (ไทย) 9/205-211/69-74) เจริญงานวิชาจึงกล่าวได้ว่าเป็นวิชาความรู้ที่พระภิกษุในพระพุทธศาสนาศึกษาแล้วไม่เป็นประโยชน์แก่การบรรลุนิพพาน หากตีความหมายของความหมายของไสยศาสตร์ในทางพระพุทธศาสนาสาขาวิชาเหล่านี้จะครอบคลุมถึงวิชาการทำนายดวงชะตา สักเสกเลขยันต์ ร่ายมนต์ขับผี สะเดาะเคราะห์ต่อชีวิต ทำเสน่ห์ รวมทั้งวิชาปฐยาและวิชาผ่าตดเพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ

ในสังคมไทยของชาวพุทธต้องยอมรับกันว่าในอดีต คนไทยเคยนับถือผีสาทและศาสนาพราหมณ์มาก่อน เมื่อรับเอาหลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาปฏิบัติก็ไม่อาจจะทิ้งความเชื่อดั้งเดิมได้ ความเชื่อแบบพระพุทธศาสนาจึงมีความปะปนกับความเชื่อแบบดั้งเดิมผสมผสานกับตามแนวไสยศาสตร์ จึงอาจกล่าวได้ว่าความเชื่อแบบพุทธศาสนากับไสยศาสตร์เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก ดังคำกล่าวที่ว่า “พุทธกับไสยย่อมอาศัยกัน” ทั้งนี้เพราะก่อนที่คนไทยจะนับถือพระพุทธศาสนาก็นับถือผีมาก่อนแล้ว ช้ายังได้รับอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเข้ามาทั้งก่อนและพร้อมกับพระพุทธศาสนา จึงทำให้ผสมผสานองค์ประกอบของความเชื่อทั้งสองไปด้วยกัน

หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนามีเป้าหมายหลักคือหลักของการพึ่งพาตนเอง การกระทำต่างๆ ทั้งดีและชั่ว ล้วนมีสาเหตุมาจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น (กรรม) ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ดังทุกคนย่อมเป็นไปตามอำนาจของกรรมเหล่านั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” แต่ในสังคมของชาวพุทธจำนวนไม่น้อยยังพากันไปพึ่งพาความเชื่อทางไสยศาสตร์ ด้วยการฝากความหวังไว้กับอำนาจลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ มีการสวดมนต์อ้อนวอน บนบานศาลกล่าวให้ตัวเองเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ พาเชื่อเรื่องมงายใน เรื่องนอกเหนือจากกฎแห่งกรรมอันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามหลักของพุทธศาสนา เมื่อมองตามความเป็นจริง เป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้ความปรารถนาสำเร็จด้วยการอ้อนวอน แต่จะสำเร็จด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตนเอง

6. สรุป

ไสยศาสตร์ คือ การทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นโดยผิดแปลกจากกฎของธรรมชาติ โดยทั่วไปแล้วการใช้วิธีทางไสยศาสตร์เกิดขึ้นเพราะมนุษย์มีความเกรงกลัวในเรื่องของภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่เป็นสิ่งที่มนุษย์คาดเดาไม่ได้ อีกทั้งไม่สามารถจะต่อสู้หรือต้านทานภัยเหล่านั้นได้ก็เลยนึกว่าเป็นเพราะผีหรือเทวดาหรือผู้มีอำนาจอยู่เหนือตนเป็นผู้บันดาลให้เป็นไป มนุษย์จึงจะต้องหาวิธีการในการป้องกันและขจัดปัดเป่าเหตุร้ายนั้นด้วยวิธีบางอย่างไม่สามารถที่จะอธิบายได้ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรก็ต้องพึ่งพาวิธีการทางไสยศาสตร์ด้วยการคาถาคะเนหรือคาถาเอาตามความเชื่อของตนเอง โดยวิธีการเกิดขึ้นของไสยศาสตร์มีอยู่ 2 ทาง คือ ความเชื่อของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิม และความเชื่อที่รับมาจากศาสนานำมาผสมผสานกับความเชื่อแบบดั้งเดิม ในสังคมไทยของชาวพุทธต้องยอมรับกันว่าคนไทยในอดีตเคยพากันนับถือผีสงและศาสนาพราหมณ์มาก่อน เมื่อรับเอาพระพุทธศาสนามาปฏิบัติก็ไม่อาจละทิ้งความเชื่อดั้งเดิมได้ จึงมีความเชื่อผสมผสานศาสนาพุทธเข้ากับเรื่องไสยศาสตร์จนแยกไม่ออกว่าสิ่งไหนเป็นพุทธแท้ โดยวิธีการปฏิบัติชาวพุทธชอบที่การฝากความหวังไว้กับอำนาจลึกลับ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ในการอ้อนวอนเพื่อความสำเร็จของตนเอง และช่วยขจัดสิ่งไม่ดีออกไปจากตนเองได้ โดยความเชื่อเหล่านี้สวนทางกันหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่สอนให้พึ่งพาตนเอง เชื่อในเรื่องของผลของกรรม ทุกคนย่อมเป็นไปตามผลของกรรมของผู้ทำกรรมอย่างไร่อมได้รับผลของกรรมเหล่านั้นไม่มีใครสามารถมาช่วยรับผลของกรรมเหล่านั้นได้

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก พรตตะเสน. (2534). *ประเพณีของจังหวัดนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: สำนักพิมพ์ นาคร-บวรรัตน์.
- เทพย์ สาริกบุตร. (2514). *ไสยศาสตร์โชคลาภ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ วรพากย์พิณิจ.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานามีบุ๊คส์ จำกัด.
- อดิศักดิ์ ทองบุญ. (2547). *ความเชื่อเรื่องทรงเจ้าเข้าผี*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Bosman, W. (1705). *A New and Accurate Description of the Coast of Guinea*. London: J. Knapton.